

ROZHOVOR

Alena Mornštajnová

Bohužel zase nic radostného

Sledujeme velký příběh současné české literatury: před deseti lety slavila neznámá valašskomeziříčská angličtinářka padesátiny a vydala svůj první román Slepá mapa. Zhruba před pěti lety se stala díky bestselleru Hana hvězdou, dohromady už prodala půl milionu knih, v dubnu pošle do světa román číslo šest. Jmenuje se Les v domě a je dost temný, truchlivý. V reálu působí spisovatelka Alena Mornštajnová jako veselá, optimistická dáma, což si dnes v Meziříčí ověříme – opravdu je to velký a zvláštní příběh.

text Tomáš Poláček • foto Tomáš Třeštík

Včera jsem dočetl váš nový román a chci se zeptat...
... nejdřív si dejte frgál.

Ježiši, ten je vzorovej!
Jsem vám ho upekla.

Nádhera, nemám slov.
Žertuju, je koupenny. Ale naše paní knihomolka, jednadevadesátiletá Stánička Perutková, ta frgály pekla, a když jsme se u ní v obýváku sešly vždycky první čtvrtek v měsíci, byly na stole.

Kdo – vy?
My ostatní holky knihomolky, je nás tak dvacet. Každá jsme obvykle taky něco přinesla, alespoň víno, a povídaly si o knížkách, které jsme za poslední měsíc přečetly. Poslední Knihomol jsme měly teď v únoru a paní Stánička nám ještě říkala, že „na stáří je nejhorší, jak vám odcházejí vrstevníci, ale mně se na tom světě ještě líbí!“, nicméně o pár dnů později dostala mrtvici a 13. února umřela. Poslední dny ležela na jipse a některé holky knihomolky jí tam chodily číst, i anglicky nebo francouzsky, protože Stánička tyhle jazyky učila, ale netušíme, jestli vnímala. Měly jsme ji hrozně rády, protože si uměla udělat v životě štěstí i z toho mála, co jí pokročilý věk nabízel. Někdo má úplně všechno a pořád je nespokojený, ona byla šťastná. Říkala, že má otevřený dům, kam za ní může přijít kdokoli, milovala svoji zahradu, knížky, Francii... S mým mužem jsme za ní zašli třeba i na Silvestra.

Vydržela do půlnoci?
Samozřejmě, a jako vždycky byla úžasně elegantní. Jenom poprosila, ať přijdeme až po desáté, že předtím něco má, a když jsme dorazili, zaklapla učebnici francouzštiny – potřebovala si ten večer něco zopakovat. Po jejím pohřbu jsme si my holky knihomolky zašly sednout do pivovaru pod náměstím a tam se

JSEM SILNĚ INTROVERTNÍ, JEN NERADA CHODÍM MEZI LIDI MIMO SVŮJ ÚZKÝ OKRUH.

dohodly, že budeme v setkáváních pokračovat.

U vás?
Možná nakonec i u nás v domečku na kraji města – je to v jednání.

Jak jste se vlastně stala knihomolkou?
Koncem roku 2014 jsem za sebou měla první vydanou knihu, Slepou mapu, a jedna knihomolka mě tam pozvala jako hosta. Měl to být dárek pro ostatní, ale pak už se mě nikdy nezavily.

O pár let později jste jezdila na besedy po celé republice – a stejně pořád chodívala ke Stáničce. Proč vlastně?
Když přijedete na besedu, sice si tam odpovídáte svoje, ale nejste mezi přáteli, zatímco v Knihomolu jsme přátelé všichni. Tam nejsem paní spisovatelka, ale knihomolka; to se mi líbí víc.

Co říkala paní Stánička na vaše knihy?
Poslední dobou nic. V devadesáti letech už nechtěla číst nové knihy, vracela se k těm, které ji zaujaly kdysi. Nejraději byla, když jsme na Knihomolu rozebíraly třeba Smrt krásných srnců, a ještě teď na března nám vybrala román Básník neumírá od Františka Kožíka – z toho nic nebude, popovídáme si radši o ní... A obávám se, že moje knihy ani neměla moc ráda. Občas říkala, že už

si nemá chuť číst o ošklivých a smutných věcech. Moje knihy ji prý rozrušují a nemůže pak spát.

Možná dobře, že se nedožila té letošní.
Když předloni odmítla číst román Listopád, slibovala, že „tvou příští knihu si, Alenko, přečtu“, ale nejspíš by z toho zas nespala.

PŘELOMOVÝ ROK 2013
Valašské Meziříčí na mě vždycky působilo jako velmi muzikantské město, pocházejí odsud třeba Vlasta Redl, Mňága a Žďorp, Markéta Irglová, nedaleko bydlel Franta Segrado... Pohybovala jste se mezi takovými lidmi?
Ne.

Proč ne?
Jsem silně introvertní, jen nerada chodím mezi lidi mimo svůj úzký okruh.

Vždyť například besedy zvládáte s přehledem.
Ano, je to divné. Stoupnout si před lidi a něco vyprávět dokážu díky tomu, že jsem dlouho učila, ale jinak jsem ráda sama a vyhovují mi jistoty toho typu, že jeden čtvrtek v měsíci zamířím do Knihomolu mezi své známé.

Takže meziříčští muzikanti šli a jdou mimo vás?
Úplně. Dokonce se přiznám, že skoro neposlouchám hudbu, mám ráda ticho.

Vlasta Redl nic?!
Nic. Když si pustím rádio, tak mluvené slovo. Občas zajdu třeba na operu, tam se mi to líbí, ale doma chci mít ticho. Proto jsem tak šťastná v našem domečku, kde ho občas ruší leda sekačky na trávu.

Jak jste si s touhle povahovou výbavou zvykala na lavinu zájmu, kterou někdy před pěti lety uvolnil román Hana?

Podle mě máte zkreslenou představu o tom, jak u nás v praxi vypadá popularita spisovatelů, zase tak náročné to není. Zájem o mé knížky tehdy samozřejmě vzrostl, ale zařídila jsem si to tak, že vždycky jeden měsíc na jaře a jeden na podzim věnuju besedám, kam sama přijedu, většinou sama i mluvím, ke konci odpovím na obvykle ty samé, opakuji se otázky a sama zase odjedu; to se dá zvládnout.

Taky musíte rozdat spoustu autogramů – vzpomenete si, kdy vás někdo o podpis požádal prvně?
To fakt nevím.

No nejspíš poté, co roku 2013 vyšla první knížka.

Asi jo, ale když já si ani nevzpomínám, kdy jsem měla první besedu... Vlastně to bylo tady, v meziříčské knihovně. Přišli jen moji příbuzní a kamarádky, možná patnáct lidí – tak asi tam jsem se někomu podepsala do knížky... A zajímavé je, že když potom roku 2017 vyšla Hana, uspořádali jsme znovu čtení v naší knihovně a najednou se lidé nevešili dovnitř; někteří mi seděli i za zády, další se mačkali na schodech, část jich dokonce musela odejít. Tehdy jsem si uvědomila, že jejda: asi se mi začíná dařit, nastává jakýsi přelom.

A nebyl přelomový hlavně ten rok 2013, kdy jste vydala svou prvotinu?

Tehdy před deseti lety, pravda, došlo hned k několika přelomovým věcem současně. Jednak jsem slavila padesátiny, což bylo takové divné – do té doby mě vlastně nikdy nenapadlo, že mi jednou bude padesát.

Špatně jste to snášela?

Ani ne, ale k tomu se třeba můžeme později vrátit... Dál to byl rok, kdy jsem přestala učit angličtinu na jazykovce a taky jsme se odstěhovali z paneláku. Nastavila jsem si volnější režim, mnohem víc překládala a psala

v novém domku, kde jsem okolo sebe měla zahradu a stromy, to se mi líbilo. A ano – vydala jsem Slepou mapu, ale tehdy jsem za nejdůležitější změnu považovala to stěhování.

Navzdory tomu, že jste se s tím prvním románem vyšívala přes deset let?

Úplně zpočátku jsem si myslela, že když Slepá mapa konečně vyšla, všechno se změní, jenomže docela brzy jsem si uvědomila svůj omyl. Když někdo neznámý napíše první knihu, neděje se obvykle nic. V nakladatelství Host sice řekli, že je ta knížka dobrá, což mě potěšilo, ale tím všechno haslo. Ani mi to dlouho nijak zvlášť nevydělávalo... Čili já si na jaře před deseti lety malovala, že hned začnu rozdávat rozhovory a jezdit po besedách, protože ta knížka je přece skvělá a zaslouží si to, ale na podzim jsem si musela přiznat svoji neskonale naivitu. Trochu mě uklidňovali jenom lidé z toho mého nakladatelství, když říkali, že na prvotinu jsem vlastně úspěšná.

Jak se tehdy Slepá mapa prodávala?

Dejme tomu tři tisíce kusů za první rok – a já blázen původně čekala tak deset. Roku 2015 vyšla kniha druhá, Hotýlek, ale žádná velká změna, a to už jsem se smířovala s tím, že psaní zůstane mým hobby, díky kterému si třeba s manželem zajedeme jednou ročně na hezkou dovolenou.

Tři tisíce prodaných kusů hned za první rok není zase tak málo...

Ale já jako začínající autorka dostávala jenom malé procento, to tak bývá.

Jedno-, anebo dvouciferné?

Jednociferné. Ke dvěma cifrám jsem se dostala později u Tichých roků a dnes už si nemůžu stěžovat, je to dobrý. Každopádně když roku 2017 vyšla Hana, byla jsem přesvědčená o tom, že se uživit psaním téměř nedá.

Alena Mornštajnová

NARODILA SE 24. ČERVNA 1963, PO CELÝ ŽIVOT JE JEJÍM DOMOVEM VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ.

Od dětství hodně četla. „Tatínek měl velkou knihovnu, a tak jsem byla obklopena knihami,“ vzpomíná. Věděla, že by jednou chtěla taky něco napsat, ale dlouho nenacházela dost času. „Když byly dcery malé, toho volna tolik nebylo. K tomu jsem začala studovat vysokou školu, následně pak učit nebo překládat z angličtiny. Psala jsem většinou jen o letních prázdninách.“

Měla oporu ve svém muži. Postupně si uvědomila, že čas bude mít jediné tehdy, když si ho udělá, a zariskovala: „Dala jsem výpověď v práci a konečně dopsala první knihu, Slepou mapu, která vyšla roku 2013. Na druhou stranu ale musím říct, že to pokládám za přirozený vývoj. Žádné roky svého života nepovažuji za promarněné. Všechno, co jsem prožila, slyšela, viděla, přečetla, se mi uložilo kdesi v podvědomí, a když sednu k počítači, mám z čeho čerpat.“

Obrovský úspěch jí přinesl román Hana z roku 2017. Sama je přesvědčená o tom, že jí tehdy pomohli takzvaní booktuberi, kteří na internetu uveřejňují příspěvky o knihách. „Natočili o Haně nadšená videa, popsali ji ve svých blozích. Sama dodnes nevím, čím je kniha zaujala, a jsem jim za to vděčná.“

S manželem žijí v domku na kraji Valašského Meziříčí, jednu dceru mají v Praze, druhou v Brně. V půlce dubna Alena Mornštajnová vydává svůj šestý román, Les v domě, v červnu oslaví šedesátiny.

A už vám to ani moc nevadilo?

Nechci lhát, štvalo mě to – myslela jsem si, že moje knížky mají na víc. Kdo první nebo druhou přečetl, tomu se líbila, a tak jsem si říkala, že by si ty moje knihy zasloužily větší publicitu, rovná se větší prodeje a tím pádem šanci, že bych se mohla věnovat jen psaní. Já tou dobou pořád hodně překládala, ale nevyhovovalo mi to, protože to je náročná a přitom mizerně placená práce – za těchto podmínek mě nebavila.

Kdy přesně Hana vyšla?

V únoru. V nejhorším měsíci, kdy mají po Vánocích všichni co číst.

A cítila jste, že to je teď, anebo nikdy?

Právě vzhledem k únorovému načasování jsem si myslela, že tomu nakladatelství moc nevěří. Ale vzpomínám, jak Hanu přivezli z tiskárny a já jela do Brna na tradiční focení autorky s knížkou. Vybavuju si, jak tehdy Mirek Balaščík, což je šéf Hostu, poznamenal, že se mu Hana sice líbí, ale pořád u něj vede Slepá mapa. Naštěstí u toho setkání byla i literární agentka Dana Blatná a ta kroutila hlavou: „Ne,“ říkala, „tahle knížka je podle mě nejsilnější, to bude něco...“ Pak přede mě postavili věneček na talířku, protože právě věneček je na obálce Hany, ale ten reálný byl hrozně vysoký a nedali mi k němu lžičku, tak jsem se ho styděla sníst, že budu upatlaná. Na čemž je vidět, že mi v posledních letech stouplо sebevědomí – dnes už bych si o tu lžičku řekla.

Brzy se ukázalo, že má paní Blatná odhad...

Vlastně až do léta jsem měla pocit, že se nic moc převratného neděje, ale potom jsem část podzimu strávila v Praze a tam mi došlo, že mě lidé z literárního světa znají. Jako obyčejná návštěvnice jsem si zašla na nějaký knižní křest a najednou mi neznámé tváře říkaly, že znají Hanu.

JEDNOU BYCH CHTĚLA NAPSAT TAKY TAK DOBROU KNÍŽKU, ŘEKLA JSEM V ROCE 2003.

Tušíte, co se v tom mezidobí stalo?

Jedna událost z května 2017 mi zpětně připadá důležitá. Tehdy mi napsal mladý propagátor literatury Jakub Pavlovský, že začíná pořádat takzvané book cluby, kam chce zvát vždy jednoho autora, ale zároveň i knižní influencery, kteří přečetli jeho knížku a chtějí si o ní popovídat. V Praze už žila moje mladší dcera, tak jsem si řekla proč ne – spojím to s návštěvou, ta akce mi připadá docela fajn, a když jsem dorazila do salonku v kavárně, sedělo tam asi dvacet booktuberů. Všichni už měli Hanu přečtenou, byl to nesmírně příjemný večer a druhého dne to tihle influenceři začali chválit na sociálních sítích. Tehdy to začalo.

Jak často vám z nakladatelství chodí vyúčtování?

Jednou za rok, v únoru.

Takže v únoru 2018 jste doma s manželem otevírali šampaňské?

To asi ne... Tehdy se mi z té cifry ještě kolena nepodlomila, jenom jsem si řekla, že celý příští rok už můžu v klidu psát a zůstanu v plusu.

PONĚKUD CITLIVĚJŠÍ TÉMA

Ale my jsme se zapomněli vrátit k té vaší oslavě padesátin! Proč vám to tenkrát připadalo divné?

Do té doby jsem si pořád připadala velmi mladá. Nikdy jsem nad svým věkem nijak zvlášť nepřemýšlela, navíc nejsem moc slavící typ...

... kvůli své introvertnosti?

Nevím, spíš kvůli lenosti. A možná i proto, že na nějaké větší párty by se mnou byla docela nuda, mluvit umím jenom o knihách – a o sobě, čímž nechci nikoho moc otravovat. Takže najednou byl červen roku 2013 a mě vlastní padesátka úplně překvapila, protože mi to připadalo skoro jako včera, co mi kamarádka věnovala ke čtyřicátinám Želary od Květy Legátové.

To bylo tím pádem roku 2003.

Jo. O pár týdnů později jsem jí na naší tradiční páteční kávě řekla: „Jednou bych chtěla napsat taky tak dobrou knížku.“ A ona se smála: „To máš ještě spoustu času, Legátové je přes osmdesát.“ Tehdy jsem té kamarádce neřekla, že už dva roky něco psát zkouším, vlastně to nevěděl nikdo. Potom strašně rychle uteklo deset let, konečně vyšla Slepá mapa, přehoupala jsem se přes padesátku a celé mě to nějak zaskočilo.

Šedesátka vás teď v červnu nezaskočí?

Už to bude jiné, ujasnila jsem si svůj vztah k věku. Zaprvé díky Stáničce, která byla i v devadesáti krásná a strašně užitečná, no a pak jsem taky mluvila s jednou paní, která mi správně připomněla: „Zdaleka ne každý se šedesátky dožije.“ Pod dojmem této věty jsem se rozhodla, že letos šedesátku snad i oslavím – vždyť například mého tatínka v devětapadesáti zabila mrtvice. A já jsem spokojená i poměrně zdravá, ačkoli poslední dobou jsem si užila.

Ano, tenhle náš rozhovor jste odkládala, nebylo vám dobře – a já se ani nezeptám, o co šlo a jestli to je lepší.

Nějaké problémy s ušním nervem, měsíc jsem byla hluchá a měla závratě. Ale teď už se ani moc neky-mácím a mělo by to přejít, říkala paní doktorka. Byl to dost nápor na psychiku, protože když mi například

Olga Novikova

muž chtěl něco říct, musel na mě zblízka křičet – poprvé jsem si uvědomila, jak hrozný to je handicap, když starším lidem slábne sluch... No ale teď mi zase vy upřímně řekněte, jak se vám líbila ta moje nová kniha. Jste jeden z prvních, kdo ji četl, a zatím mám dva úplně rozdílné ohlasy.

Je to suverénně odvyprávěný a vypointovaný příběh, v tom jste mistryně.
Ale?

Nechci prozrazovat děj, ale vybrala jste si opravdu těžké, smutné téma. Je tam podle mě méně naděje než v knížkách předchozích a vlastně všechny hlavní postavy jsou duševní mrzáci.
Podle vás třeba i babička?

Ta nejvíc.
I vypravěčka?

Zpočátku jsem ji litoval, ke konci nenáviděl!
Vidíte – a já se snažila, aby žádná postava nebyla jen černobílá. Třeba babička podle mě není ani tak zlá, jako spíš slabá, vystrašená a líná řešit problémy: zlo mívá spoustu podob a to mě zajímá.

Snad můžeme naznačit, že v tom románu jde o nefunkční rodinu, o ubližování těm, kteří se nedokážou bránit. Proč jste se pustila tímhle směrem?
Například proto, že jsem už nechtěla tolik rešeršovat – ani si neumíte představit, kolik rešeršování o holokaustu nebo o padesátých letech předcházelo třeba psaní Hany. Takže tentokrát jsem děj zasadila v podstatě do přítomnosti, ale původní plán nevyšel a zase jsem musela číst spoustu odborné literatury, která se věnuje případům pokřivených rodinných vztahů a podobně. Dodnes plasticky vidím sebe samu, jak se sice sluním na pláži ostrova Korfu a koukám

NEBAVILO BY MĚ PSÁT ZÁBAVNOU KNÍŽKU; MĚLA BYCH POCIT, ŽE JE O NIČEM.

na moře, ale zároveň je mi špatně z toho, co čtu – jaká spousta odpor-
ných rodinných případů okolo nás zjevně je a jak těžko se řeší. Přitom po posledním románu Listopád jsem si říkala, že chci napsat knížku trochu uklidňující, takovou, která čtenáře potěší a udělá mu radost, aby si řekl, že je na tom světě krásně...

Co vám do toho vlezlo?
Prostě jsem zjistila, že i když mám v hlavě plno témat, ani jedno není takové. Asi to neumím. Nebo by mě nebavilo psát zábavnou knížku; měla bych pocit, že nějaké hihihí hahaha je vlastně o ničem. Takže jsem oznámila Mirku Balaščíkovi, že ani tentokrát to bohužel nebude nic radostného, a on přikývl, protože každá knížka potřebuje řešit nějaký konflikt: „Napiš si, co chceš a potřebuješ napsat...“ A tak jsem si vybrala téma, o kterém jsem postupně zjišťovala, že je ještě hroznější, než jsem si myslela.

Podle mě jde nakonec ve všech vašich románech o totéž: o neschopnost otevřené komunikace v rámci rodiny.
To je pravda. Každý autor nejspíš píše jenom jednu knihu, ta moje je o tomhle. Na čemž mi připadá zvláštní, že já sama měla až doposud docela příjemný, harmonický život, včetně hezkého dětství.

S rodiči jste si povídala hodně?
Děti si rodičů často neváží, dokud je mají; včetně mě. Tatínek odešel,

když mi bylo třicet, a tehdy jsem vůbec nepočítala s možností, že tady najednou nebude. Dostal mrtvici a maminka mi hned volala, že je to špatné, ale já byla bytostně přesvědčená o tom, že se z toho táta dostane. Ani jsem za ním na tu jipku nešla, čímž jsem vnitřně vzdorovala možnosti, že by snad umíral, a když mi najednou zavolali, že opravdu umřel, byl to naprostý šok. Do toho dne jsem věřila, že když budu chtít, všechno se dá změnit nebo napravit, a najednou mi došlo, že některé věci už nezvrátím. Jako by mi skončilo bezstarostné mládí. Dlouhá léta mě pak trápilo, že jsem za tátou nešla, že jsme si spolu nestihli spoustu věcí říct a že už se to nenapraví. Maminku mám pořád, kdykoli za ní můžu přijít a ptát se, ale u táty jsem toho dostatečně nevyužila.

ZDRAVÁ NEMOCNÁ
Mám ještě jedno citlivé téma: říkáte, že máte pěkný život, ale nezmiňujete podstatnou věc, totiž že jste nikdy nebyla úplně zdravá.
Mám vrozený zdravotní handicap, ale nechci o tom moc mluvit. Beru to tak, že jsem v pořádku.

Mně to připadá pro pochopení vašeho příběhu zásadní – hned od startu jste byla jiná než ostatní a musela víc bojovat.
Zase nepřehánějte. Nebyla jsem tak fyzicky šikovná nebo rychlá jako spolužáci, ale jak se často říká, že jsou děti zlé, tak mně teda nikdo nic zlého neřekl, nesmál se mi, nemůžu říct, že bych trpěla. Všichni kolem se spíš tvářili, že mi nic není, i když já dobře věděla, že až vyrazí třída na pochodák, tak beže mě; a v tělocviku že jim taky nestačím.

Chápala jste, co vám vlastně je?
Lékaři stanovili diagnózu až v mých dvanácti letech. Je to neurologické onemocnění, ale detaily nejsou důležité – už tehdy jsem se rozhodla, že jméno té choroby rovnou zapomenu,

Máma nepřekvapila

O ALENĚ MORNŠTAJNOVÉ
HOVOŘÍ JEJÍ PĚTATŘICETILETÁ
DCERA RADKA ZÁTKOVÁ.

Že se z mámy nakonec stala spisovatelka, mě vlastně moc nepřekvapilo. Román Slepá mapa jsem četla dřív než kdokoli jiný, asi dva roky předtím, než vyšel, nadchl mě a už tehdy jsem tomu věřila. Měla jsem jedinou pochybnost - jestli se máma prosadí, když jí v literárním oboru chybí známosti. Ale jakmile kniha před deseti lety vyšla, už jsem tušila, že je to na dobré cestě.

Vzpomínám, jak jsem se o pár let později ve vlaku začela do rukopisu Hany a ten příběh mi připadal krásně ucelený, dobře zapamatovatelný. Když jsem málem přešla svou stanicí, napadlo mě, že právě s Hanou máma prorazí ještě víc.

A najednou z ní byla spisovatelka. Zvykala jsem si na to, že když jdu na její čtení, bývá plný sál, doprovázela jsem ji na první předávání cen, těšilo mě, kolik lidí máminu práci obdivuje.

Jinak se ale nic nezměnilo, protože zůstává tou skvělou a obětavou mámou, jakou byla vždycky. I pracovitá je pořád stejně, jenom už neučí a nepřekládá, ale píše.

Když přemýšlím o máminých důležitých vlastnostech, napadá mě ještě jedna: cílevědomost. Zdravě cílevědomá byla vždycky. Když se rozhodla, že něco dokáže, ochotně do toho investovala spoustu energie i času, a nejspíš taky na tom je její úspěch postavený.

nebudu se na ni vymlouvat, že pro mě jednoduše neexistuje. Nevyrazím na pochodák, nemůžu jet na lyže, no bóže. Třeba můj muž je obrovský sportovec a lyžař, ale já to vždycky brala tak, že na hory pojedou taky, ale budu tam ostatním dělat spíš zázemí. „Vždyť jsem ráda, že chodím,“ smála jsem se zpočátku, když mě ještě přemlouvali, ať to na lyžích zkusím.

Opravdu myslíte, že to váš život kdovíjak neovlivnilo?

Nejspíš mě to naučilo trošku víc o sebe pečovat. Každé ráno třeba cvičím, protože mi v těch dvanácti létařka řekla, že musím: „Když nebudeš, Alenko, tak skončíš ve čtyřiceti letech na vozíku.“ Vzdálenost, kterou ujdou, se věkem trošičku zkracuje, ale zatím pořád dobrý, naučila jsem se s tím žít – oproti problémům spousty jiných lidí jsem v podstatě zdravá. Jednou mě bolela kolena a doktor řekl, že pro mě má dvě zprávy, dobrou a špatnou: „S bolestí se nedá nic moc dělat, ale neumírá se na to, vaše nemoc nezkracuje délku života.“ A to je ve výsledku zpráva dobrá, ne? Nehledě k tomu, že moje kamarádky poslední dobou říkají, jak je začíná tohle nebo tamto bolet, že se tím ozývá stáří, a já jim můžu odpovídat: „Mě něco bolí celý život, zvykla jsem si na to, a proto si vůbec nepřipadám, že stárnu...“ Naliju vám slivovici, můžu? Je od našich známých, nebojte se, neoslepnete.

Budu rád, dejte si se mnou.

Nemůžu, ještě pořád beru prášky na tu rovnováhu, ale na zdraví.

Jaké dva ohlasy jste si zatím vyslechla na novou knížku?

Mírek Balaštík řekl, že je výborná, ale švagrová měla názor podobný vašemu: ten příběh je hrozný, nikomu už to snad radši číst nedávej.

Pozor, čte se to výborně – jen jste nás zavedla do domu psychopatů.

Vy jste tááák přísnější!

Myslíte, že teď už budete psát hlavně příběhy ze současnosti?

Historické kulisy zjevně nepotřebuju, což ale neznamená, že takovou knížku nikdy nenapišu. Nosím v hlavě jedno podle mě vzrušující téma zasazené hluboko do dvacátého století, ale mám dva důvody, proč se do něj zatím nechci pouštět. Zaprvé by psaní předcházelo opravdu příšerné rešeršování, ale daleko závažnějším důvodem je moje jistota, jak by se k tomu postavili recenzenti. Spousta z nich by mi vytýkala, že se vracím k něčemu mnohokrát zpracovanému – jaká zase válka, jaký Hitler?! –, a já to nějak nemám nervy absolvovat.

No moment, vás to štve?

Na mně je bohužel všechno strašně vidět, a když mi něco leze na nervy, každý to hned pozná – to se musím naučit maskovat. Ale přiznávám:

trošku mi vadí, když jiní důležitě říkají, co bych měla psát a nač se soustředit. I když začínám být smířená s tím, že se nezavděčím všem.

Tak já jen připomenu, že jste za pár let prodala půl milionu knížek.

A stejně by mě potěšilo, kdyby i kritici řekli, že jo: Povedlo se ti to. Pokud si musím vybrat, raději budu hodně prodávat, ale mému sebevědomí by drobná pochvala pomohla. Protože ono to je zajímavé – když vyšla Slepá mapa, byla jsem přesvědčená o tom, že je dobrá, ale v posledních letech mě kritici rozebrali natolik, že dnes ani nevím: Nepíšu jenom takové brepty?

Brepty to rozhodně nejsou. Novou knížku zase budete prodávat po desetitisících kusů – a zaslouženě. Tak snad.

Stala se z vás na české poměry zajištěná žena, jistě si to uvědomujete...

Uvědomuju si, že teď už můžu dělat jen to, co sama chci, což je osvobuzující. Příští dva roky se nemusím starat o peníze, přemýšlet dejme tomu nad zdražováním energií, no a potom už jdu do důchodu, takže mám v podstatě vystaráno. Moc nad tím ale nepřemýšlím, naše rodina nikdy neměla finanční nouzi; žili jsme přiměřeně příjmům, docela pohodlně, a i kdyby o mě čtenáři ztratili zájem, vždycky můžu zase začít překládat nebo učit.

Na závěr mi, prosím, řekněte: Bude příští knížka veselejší?

Asi ne. Téma, nad kterým přemýšlím, není veselé vůbec, ale slibuju, že ho zkusím uchopit co nejpozitivněji. Protože třeba takový Hrabal psával často o tragických věcech, ale

s humorem a lehkostí, a k tomu bych se chtěla aspoň přiblížit.

Tak se těším.

A poslal byste mi, co z toho našeho povídání sepíšete? Asi vám tam lehce proškrtám ty svoje zdravotní problémy.

Je to nutné?

Prosím.

Zní to jako rozkaz. Že vy jste docela rozhodná, neřkuli tvrdá?

A nemám ráda balast, to jste nejspíš trefil moje základní vlastnosti – ostatně myslím, že to je cítit i z těch knížek. ●

Více textů
Tomáše Poláčka zde:

